

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BUZA BÉLA.

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

Döntő küzdelem előtt.

Irta: Buza Béla

Ugy látszik, döntő mérkőzés indult meg a választói reform ügyében. Utolsó nagy összecsapásra készülnek a felek, akik ma e kérdésben szemben állanak egymással. Egyfelől a demokratikus haladás, egészséges, becsületes fejlődés hívei, más felől azok, akik egy erkölcstelen választói rendszerben gyökerező hatalmukat féltve, természetesen a kétségbeesés minden erejével igyekeznek ezt az immoralis rendszert fenntartani, sőt még sok tekintetben az eddiginél is konzervatívabb alapokra helyezni.

Csakugyan érdekes küzdelem ez, de egyuttal elszomorító kép egy művelt korszak idején.

Minden becsületes választói reformnak az a célja, hogy egyrészt politikai jogokkal ruhazza fel a társadalom minél szélesebb rétegeit, másrészt, hogy a választások tisztaságát, a vélemény nyilvánítás szabadságát, minden befolyással, minden bünnös kísérletezéssel szemben a lehető legnagyobb mértékben megvédelmezze.

Ami az *általánosságot* illeti, — bár én a tekintetben a legradikálisabb felfogást is aggodalom nélkül merem elfogadni, — mégis nem veszem valami különösen zokon, ha jogkiterjesztés nagy mértéke ellen valakinek kifogása van. De ha a választási reform azon részei ellen látok merev tiltakozást, amelyek a választások tisztaságának és a véleményszabadságnak ugyszólván egyedüli biztosítékai, — aminő elsősorban a *tutkosság*, — akkor lehetetlen ezt megdöbbenés nélkül szemlélnem. Lehetetlen megdöbbenés nélkül látni azt, hogy államférfiak, emberek és pártok nyíltan, szemérem nélkül az erkölcstelenség fentartását követelik. Mert én a szavazások nyilvánosságát a mi viszonyunk között egyébként nem tarthatom, mint erkölcstelen intézménynek. Mintha egyenesen a bűncelemek védelmére alkothatnának törvényes szabályokat. Mintha egyenesen azt mondanak: nem engedem, hogy az az ember, akinek a lelkiismeretét pénzen megvásároltam, vagy a kinek szabad véleményét hivatali hatalomnál fogva megfélemlítettten becsapjon engem, pénzemnek ellenértékét szavazatával le

ne rója. Látni, hallani, olvasni, ellenőrizni, akarom, hogy az ördögi alkunak megtevelje?

Es a szavazás nyilvánosságának az igazi indoka. Es az a nagy »nemzeti érdek« amit evvel védeni akarnak. Ez a mód Magyarország szupremáciájának a megóvására. Micsoda hitvány fellogás ez, micsoda silány lélek kell ahhoz, hogy ezt valaki akceptálja.

Természetes, hogy ezeknek nem kell a községenkénti szavazás sem. Nekik a választás olyan módja kell, ahol az győz, akinek több pénze van. Már pedig nekik sok van, nem ugyan a saját zsebükből, mert azt, ha van is, nem áldozzák fel magasztos elveikért. Van az állam kasszájában elég. Iskolára, tanítóra nem telik, de Judás pénzeket adni a választóknak, s alkohollal ölni meg a lelket és némitani el a meggyőződést, erre a czélra milliókkal rendelkeznek.

Undorító dolog! A sárban a piszokban, erkölcsei fertőben van ez az egész nemzet. S midőn ki akarna kéltni ebből a rettenetes környezetből, leakarna rázni magáról a szemetet, a piszkot, jobb, tisztább egészségesebb levegőt akarna maga körül teremteni, akkor jön a nagy »pontán államférfiu« s két kézzel dobja vissza ebbe a fertőbe a nemzetet.

Rettenetes kéz ez! De én hiszem, hogy a nemzetnek az életereje, a becsületes fejlődésnek, a megtisztításnak az ösztöne hatalmasabb lesz azoknak az önző érdekeiknél, akik csak ebben a megfertőzött levegőben ebben a piszok világból tudtak élni, hatalmat szerezni.

Az utolsó mérkőzés nagy napjai előtt állunk. Nem szabad semmitől visszariadni, nekünk végig kell harcolni a harcot. Mi semmit nem veszítünk, hiszen már rosszabb helyzetünk nem lehet. De nyerhetünk egy egész világot. Egy új világot, ahol a törvények feltétlen uralma alatt a tisztaság a munka és tudás fogja megadni az egyéneknek a súlyt — és pedig kivétel nélkül mindenkinek aki kiérdemelte, — s meg fog szünni a születés és vagyonkiváltságainak türhetetlen, üres fejű, üres szívű tukaruralma.

Erdemes ezért a célért küzdeni. Erdemes ezért még el is bukni küzdelemben. Mert mindenki küzdelem még ha dicstelen is, egy lépéssel közelebb visz ahhoz a célhoz.

Áll a harc Ujhelyben is a választójogért. A vasárnapi népgyűlés.

Impozáns módon nyilatkozott meg Sátoraljaihely város polgársága és munkássága vasárnap délután azon a népgyűlésen, amelyet a Lukács kormány választójogi törvényjavaslatnak keresztelt jograblása ellen tartott a Munkás Otthonban.

A tömeghangulatnak föléletes erejével nyilatkoztak meg a gyűlésen résztvevők. A fel-felugzó tetszés vagy nemtetszésnyilvánítások vad kegyetlenséggel csapkodtak a kormányt, annak minden gyalázatoságát és a harca kétségnek oly hatalmas erejével talákoztunk, amely kétségtelen bizonyítékát nyújtja a készülő borzalmas harcok eredményének.

Mert harc lesz az bizonyos. Talán vér is fog folyni és talán emberélet is fog áldozatul esni ezeknek a harcoknak, mert ez a kormány, a maga fanatikus, gonosz vakágában nem fog rejtőzni sem miféle fegyvertől, hogy letörje azokat, akik emberi jogokat mernek követelni, akik nem hajlandók tovább tűrni, hogy Tisza Istvánok és Lukács Lászlók gyámokodjanak felettük.

De ebben a harcban — legyen az bármennyire véresen borzalmas — csak mi győzhetünk. A mi oldalunkon a kijátszottak, az emberi jogaitól megfosztottak oldalán van az igazság és az igazságnak győzedelmeskedni kell Tisza Istvánon és Lukács Lászlón is ha mindjárt a szuronyok százezeit is sorakoztatják fel az igazság letörésére, ha mindjárt patakokban folyatták is ki az igazságért harcolók véréit.

Az impozáns népgyűlésről a következőkben számolunk be részletesen:

Közel 500 ember, polgárok és munkások gyűltek össze a Munkás-Otthon nagytermében a Lukács-Tisza féle választójog ellen, amely előző választása után dr. Bettelheim Ernő ügyvédjelöltnek, a helyi szociáldemokrata párt titkárnak, adta át a szót. A szónok erősen kritizálta a reakciós választójogot beterveztető kormányt és Tiszát, statisztikai adatokkal támogatva kimutatóván, mennyire nem felel meg sem a magyarországi viszonyoknak, sem a haladás korának ez a választójognak csufolt torzszülött. Többek között összehasonlítást téve a francia viszonyokkal, a legradikálisabb választójogot kívánja a magyar népnek, mert csak így juthatunk el a magyar függetlenséghez.

Bettelheim Ernő tetszőssel fogadott beszéde után Buza Béla közöl másfél óráig tartó beszédében részletesen ismertette a törvényjavaslat szélhámosságait s rámutatott arra, miként fogják az összeiró küldöttségek a népet a választói jogából kiforgatni s miként fogja a választási elnök a választókat jelöltési jogaitól megfosztani, miként

fogja megválasztani azt, akit ő akar.

Elismeri, hogy a függetlenségi párt, jó szándékoktól vezérelve bár, de téves utakon járt a nemzeti ellenállás idején, s nagy és helyrehozhatatlan hiba volt a Kristóffy féle törvényjavaslatot annak idején visszautasítani, mert ma minden gondolkozó embernek be kell látni, hogy Magyarországot egyedül az általános egyenlő és titkos választói jog által lehet az elzűléstől s Bécs karjaitól kimenteni. Nekik akkor azért nem kellett a felkínált választói jog, mert Bécs kínálta. De tévedtek a szociáldemokraták is, mikor Bécs jóindulatába hitték.

Védi a történelmi osztályokat; Lukács és Tisza nem a történelmi osztályok soraiból kerültek ki. A történelmi osztályok képviselői az Andrássyak, a Károlyiak, a Battyányiak, Apponyi Albert ott küzdenek a munkások soraiban az általános egyenlő és titkos választójogért.

O látta Bokányi Dezső és Apponyi grófot egy eszméért küzdeve köröve haladni. O hallotta egy népgyűlésen a Kossuth nótát a Marszallyéval egyszerre énekelnit: mindkét dal egyenkint is csodálatosan lelkesítő: ha e két dal akkordjai összecsapnak, egéki felható lángnyelv az, amely felpörköl feléget mindent ami mi utjába kerül.

Egyesülni kell a függetlenségi pártnak a szociáldemokrata párttal egyesült erővel kell kivívni az általános egyenlő és titkos választójogot, s ezután elsőpörni azt a söpredéket, mely ma mint kormány-párt az országot uralja.

A közgyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a benyújtott törvényjavaslat ellen a legradikálisabb harcot indítja s kész minden áldozatra, s követni fogja a szociáldemokrata pártot abban az irányban, amelyet a megtartandó országos pártgyűlés megjelöl.

Állami kertészetet Ujhelybe is!

Szegény bolgár kertészek elemek harcolni, meghalni a hazájukért. Hányan jönnek vissza közülök, az Isten tudja. Talán egy se, talán nem lesz már senki, aki az ő telepükön Ujhelynek zöldséget és veteményt termeljen.

Akár visszajönnek, akár nem, a zöldségtermelés dolgában igen sürgősen kell intézkednie a városnak. Mert a földmivelésügyi miniszter — nagyon helyesen — országosan szervezi ezt a dolgot, s minden nagyobb városban állami zöldségtermelő telepet állít fel.

Ilyen telep készül Kassán, s ilyen létesít most Serényi miniszter a választókerületében, Besztercebányán. Ott a város enged át tizenöt holdnyi területet melyen állami alkalmazottak fogják vezetni a zöldségtermelést, az állam készíti az egész

öntözési s egyéb berendezést, s mikor aztán rendes működésbe jön a telep, hat év múlva átmegy az egész a város tulajdonába.

Talán sehol se lenne olyan szükség ilyen telepre, mint Ujhelyben. Aldás lenne a közönségre, ha ezt már az idén létesíthetnék. S ugy is dukál. Mert, ha a földművelésügyi miniszter kerülete, Besztercebánya kapja az első ilyen telepet akkor a kortes igazság szerint a másodikat Ujhelyben kell csinálni, mert Ujhely meg az államtitkár kerülete.

Szükséges tehát, hogy a város, ha még nem tette, a legsürgősebben forduljon a földművelési miniszterhez, s minden prótekeiőt felhasználva járja ki, hogy még az idén létesítsék Ujhelybe a zöldségtermelő állami telepet. Ajánljuk ezt a polgármester ur figyelmeiben Ha Kazy államtitkárhoz fordulnak lehetetlen, hogy ne sikerüljön. Csak idejében, minél előbb!

Bizunk benne, hogy Mecner Gyula főispán ur is pártolni fogja ezt a törekvést, mert igaz ugyan, hogy azon a telepen nem fognak kukoricát termelni, de a zöldség se megvetendő dolog ha olesón lehet kapni.

Mizériák az ujhelyi postán. nyilatkozik a kassai póstaigazgatóság.

A kassai póstaigazgatóság igen udvarias hivatal. Nem jelenhet még olyan közlemény az igazgatóság kerületében, melyre ne adnának azonnal választ. Pót vizsgálatot is szoktak tartani a panaszok dolgában, de ezek a vizsgálatok természetesen úgy szoktak kiütni, hogy végző eredményükben nem a panaszok igazát bizonyítják.

Most is tartott vizsgálatot a kassai póstaigazgatóság. A *Felsomagyarországi Hírlap* január 1-i számában megjelent cikk adott alapot a vizsgálatra. És az eredmény — nohat az uból csak a régi: nem állapítottak meg semmitel hibát. A vizsgálat „eredményéről” egyébként a következő leveleiben értesíti az igazgatóság lapunkat:

A Felsomagyarországi Hírlap tekintetes szerkesztőségnek

SÁTORALJAUJHELY
Kazinczy-utca 2 sz.

Lapjának 1913. január 1-én megjelent számában „Mizériák az ujhelyi postán” című közleményére értesítem a tek. szerkesztőseget, hogy az abban foglaltak oly általánosságban tárgyalják a sauhelyi posta és távirda hivatal állítólagos hiányait, hogy ezekre nézve eredményes vizsgálatot tartani nem áll módomban.

A sauhelyi posta és távirda hivatal ugyan fel is kérte a közlemény íróját, hogy a panaszának alapjául szolgáló konkrét eseteket közölje, — azonban a cikkíró a felhívásra nem is válaszolt.

A közlemény azon állítása, hogy a sauhelyi postán, addig míg valakire rákerül a sor, az ablak előtt órák hosszat kell várakozni, erős túlzás.

Az megtörténhetett, hogy azon időben, mikor a panaszos küldeményét felakarta adni, a felek egyszerre s oly számban jelentek meg a postahivatal kezelési ablaka előtt, hogy panaszló küldeményét azonnal fel nem adhatta s várakozni volt kénytelen, de az

ily kisebb torlás minden olyan helyen, a melyet a közönség nagyból számban keres fel, elkerülhetlen s orvoslásra csak akkor szorulna, ha a várakozás hosszabb ideig tartana s állandóbb jeleket öltene. — Ez azonban a sauhelyi postahivatalnál nincs így, a várakozás csak a legforgalmasabb napokon a délutáni órákban fordul néha elő és csak percekig tart, a minék a közönség, pl. a vasuti pénztáraknál is ki van töve, anélkül, hogy ebben okot találja mizériákról panaszkodni.

A telefonot illetőleg panasolja a közlemény, hogy az előfizető „csengethet egyszer, kétszer, sőt tízszer is, míg megszólal a központ.”

Ennek oka vagy az előfizető készülékének hibás voltában, vagy a készülék szabályellenes kezelésében rejlik.

Ha a távbeszélő készüléknek a mozgó-horogra akasztott kagylóját előre a füléhez emeli az előfizető és csak azután forgatja meg a készülék inductorát, akkor a készülék átkapcsoló szerkezete a csengető szerkezettel nincsen összekötöttesben s így miután az inductor forgatása által csengető áram nem jön létre, — a központ az előfizető csengetéséről sem vehet tudomást s ennélfogva nem is jelentkezik.

Erre az adhat okot, hogy az előfizető az inductorát elsőszöben aig forgatja meg úgy, hogy a csekély fordulat következtében létrejött villamosáram, gyengeségénél fogva nem bír olyan erőt kifejteni, hogy az előfizető számát jelező táblácska a központban leessék, amíg viszont az erősebb második, harmadik csengetéskor az áram ereje megnövekedvén, az előfizető számát jelező táblácska a központban leesik és a központ azonnal jelentkezik.

Mindjárt első ízben jól meg kell tehát forgatni a készülék inductorát, ne hogy ez az eset előállhasson.

Ha a távbeszélő központ kezelője azt mondja, hogy az előfizető által kért szám „massal beszél” akkor az bizonyára úgy is van, mert egyszerűen az esküt tett kezelő állításában kételkedői nincsenek, de másrészt a kezelő saját érdeke ellen is cselekednék, ha valótlán mondana, mivel sokkal egyszerűbb és könnyebb a kezelőnek egy kézzel az adatlal a kért számot azonnal kapcsolni, mint először bementeni, hogy „massal beszél” azután az újabb felcsengetésre az összekötötteseket létesíteni, tehát kettős munkát végezni.

Az a kezelőhívásból tényleg előfordulhat, hogy néha nem a kért számot kapcsolja, de erre más esetben az előfizető azon elnézése is okot ad, hogy az általa helyesen kért, de a távbeszélő központ kezelője által kétesen értett számot nem javítja ki s a kezelő jóhiszeműleg az általa értett előfizetői számmal hozza létre az összekötöttest.

Panaszló azon állítása, hogy a környékkel való távbeszélő forgalomban egy nap alatt sem lehet összekötöttestet kapni, nem tárgyalagos, mert a postahivatali jelentése szerint a környékkel oly gyenge a forgalom, hogy ez az ilyen panasznak a jogosultságát teljesen kizárja.

Végül arról, hogy a sauhelyi telefonkezelők csak beszélgetéssel töltik el idejüket, amint azt a cikkíró látta és hallotta, ezen igazgatóságunk meg nem volt alkalmunka meggyőződni, az ellenkezőről azonban, hogy t. i. a kezelők az összeforgalommal erősen el vannak foglalva, van tudomásom s épen ezért legújában kénytelen is volt a kezelők létszámát két munkaesővel szaporítani.

Végül általánosságban meg kell még ezen pt. igazgatóságunk je-

gyezni, hogy sem a sauhelyi sem más telefon nem képes az olyanok igényeit kielégíteni, a kik a várakozás perceit óráknak tekintik s ezen szempontból bírálják el a telefon működését, de annak, aki számot vet a telefonnak s az azt kezelő emberi munkaerőnek teljesítő képességével s a ki ezeknek figyelembe vételével veszi a telefont igénybe, annak a sauhelyi telefon ellen panaszra bizonyára nem lesz oka.

Felkérem a tek. szerkesztőseget, hogy becses lapjában ezeket szintén közre adni sziveskedjék.

Kassa, 1913. január 10.

Pál Imre

posta és táv. igazgató.

Hogy az ablakoknál sokáig kell várakozni, ez — uból kijelentjük — igaz. Ha kívánja az igazgatóság akár száz tanuval is igazolja ezt.

Hogy a telefont nem „jól kezelik, ez csak üres kifogás, ami azt bizonyítja, hogy tényleg vannak hibák a kapcsolás körül. Ezt egyébként maga az igazgatóság is elismeri válaszában, mikor azt mondja, hogy a telefon-központ személyzetét szaporítani kellett.

De úgy látszik hogy még ez a szaporítás sem szüntette meg teljesen a mizériákat, mert mint a lapunkban megjelent panasz is bizonyítja — mely a szerkesztőségétől teljesen távol álló kezelt érde — még mindig vannak bajok a postán. A bajok forrása pedig — erről már magunk is meggyőződünk —, hogy nagyon sok nőszítviselő van a postán akik nem bírják az erős munkát.

Ha az igazgatóság komolyan akar segíteni a bajokon, akkor több férfi tisztviselőt kell alkalmaznia.

Két kulturális előadás.

A Szabad Lyceumban vasárnap este Gyulai Károly áll. polg. leányiskolai igazgató tartott értékes előadást a magyar történelem legfontosabb korszakáról, a szatmári beketői napjainkig terjedő nemzeti eseményekről. Nagy készültség és tudás szükséges ahhoz, hogy egy óra keretében mindez befoglalassék, amidőn minden szónak súlya van, minden mondatnak tömör jellemző ereje. Gyulai Károly szípen odotta meg a maga elé tűzött nehéz feladatot és bár kiváló események gyorsan szüggeltek, kiváló nagyságok körülban kerültek a hallgatók elé, nem volt száraz vázlat előadása, mert abban élet volt, a történelmi előadáshoz szükséges lendülettel. Hivatalos történetek is élvezettel hallgatták az előadót és elismeréssel adóztak neki fáradságos munkájáért, a szép számban egybegyűlt közönség pedig len előadása végetvezei keiksen megtapsolta. Megemlítjük még azt, hogy az előadást vetített képek élénkítették.

Ugyancsak vasárnap este — bár egy órával később, mint a Liceumban, a Kazinczy-körben is előadás volt. Itt Oppitz Sándor számolt be Spanyolországban tett utjáról. Az előadót immár nincs szükségünk ismertetni. Közismert egyéniség ő városunk és vármegyénk kulturális tevékenységében, akinek kiváló közlési képessége, nagy tudása, az előadásán elhuzódó finom humora első-rangu előadóvá kvalifikálták. 1 és fél óras előadását az egybegyűlt nagy közönség élvezettel hallgatta, mely gyönyörű vetített képekkel volt illusztrálva. Különösen a művészettörténeti emlékeket és noveze-

teségeket domborította ki, de az exotikus ország természeti jelenségeinél is hosszabban időzött. Kár, hogy az etnográfiai dolgokat csak épen hogy érintette, mert hisz ezek lennének a legmegkapóbb részletek. Az idegen népek kulturájának esetelése bennünket még sokkal jobban érdekel, mint az Alhambra épület technikájának ismertetése. Ettől eltekintve az illusztris előadót lelkesen ünnepelte a Kazinczy-kör közönsége, melyen — dr. Hornyay Béla ügyvezető igazgató nemcsa dícséretreméltó buzgalmából — az ifjuság is képviselve volt.

Köd.

Rosenberg Sándor fióközletében

az

elárusítás még 8 napig tart.

tisztelettel

Schön Sándor fióközlet vezetője.

SZÍNHÁZ.

Sombat este a szezonnak egyik kimagaslóbb eseménye zajlott le. Bemutatóra került Földes Imre hatásos színműve, a »Nincs tovább«. Csak a Farkas sikere vetekszik ezzel. A fővárosi baccarat életet eszteli ez a kitűnő technikájú darab és bizonyára csak javító célzatu hatást ér el a közönségnél amidőn a kártyaszervezők romboló hatásait bemutatja. A mű szereplő hősei c-upa élő típusok, a c-olekmény igaztó, a jelenetek érdekesek, az események fordulatosak. A szereplők becsületes igyekezettel segítették a darabot sikerhez juttatni. Bakó Lajos dr. Méretey ügyvéd szerepében (dr. Cserőry Gábor orvos) pedig len Solyom Sándor igazolta tehetségét. Kitűnő volt Saary Margit, a mű egyetlen nőszereplője, ki játékába életet vitt bele, Dícséretreméltó alakítást nyújtottak még: Gömörly László, Nagy Imre, Vihary Béla és Sarkady Gusztáv A baccarat jelenet igen jó volt, csak kár, hogy a sugó is részt vett a játékban, mert az ő hangját is gyakran hallottuk.

Nagy Imre jutalomjátéka. A társulat egyik legkiválóbb tagja Nagy Imre. Kitűnő kórikus, ki játékával már sok mulatságos órát szerzett nekünk s így bizonyára rászolgált arra, hogy jutalomjátékán a közönsége megjelenjék. Ehelyett majdnem üres ház előtt játszotta Celestin szerepét a klasszikus Nebántsvirág operettben. Ez este is pompásan alakított és a kisszámú közönség több alkalommal tapsolt neki, ami azou-

ban igen sovány jutalom. Az előadás egyébként közepes színvonalú volt. Belezna Margit sem tudott hatást elérni, mert Denise szerepe nem elkiadó. Aranyossyné a zárdafejedelmű szerepében ez este is igen jó volt.

— sz.

* **Színházi vendégszereplés.** Horvay Janka a Kassai Nemzeti színház jeles primadonnája 2 estén át vendégszerepleni fog az ujhelyi színházban. Csütörtökön a „Leányvásárban”, pénteken a „Limonádé ezredében” lép fel. Az előadások iránt óriási érdeklődés mutatkozik és mint a jelek mutatják, zsúfolt ház fogja végignézni az előadásokat, melyekben Horvay Janka legjobb szerepeiben fog fellépni.

HIREK.

Az anyai szív.

— Richépise Jean —

Volt egyszer egy szegény legény
Trala, trala, trala! . . .
Szeret egy leányt — az nem szegény
Trala, trala, trala! . . .

„Hozd el tüstént anyád szívét”
Trala, stb.
Szólt a leány — „Kutyám nyuszi”
Trala, stb.

Megülte hát a jó anyát
Trala, stb.

Siet, szívét, hogy adja át
Trala, trala, stb.
S a szívvvel együtt elterül
Trala, trala, trala!

A porban fekvő szív szeled
Hangon, szóló fiának imigye:
Trala, trala!

— Edes hangjától föleszmél,
Trala, trala!
„Nem fáj fiam, hogy estél?”
Trala!
Dr. Cirbusz Géza ford.

— **Uj postafőnök** Gerő Alfréd, a kassai postagazgatásához beosztott főosztályvezető postahivatal főnökévé nevezett ki.

— **Önálló működési körrel.** Lakatos Dániel varánói kir. járásbírói sági jegyző önálló működési körrel ruházott fel.

— **Segédjegyző választás.** A nátafalvi körjegyzőségben rendszerezett segédjegyzői állásra a kör választói, f. hó 13-án Egreczky Béla okl. jegyzőt egyhangulag megválasztották.

— **Papp Antal munkácsi püspök,** a hajdudorogi egyházmegye apostoli adminisztrátora, most küldte szét II. közelettel, melyben az új közigazgatási beosztást közli. Az új beosztás a következő: 1. Budapesti főesperességhez tartoznak: a) Bodrogközi esperesi kerület javadalmai; Bodrogmező, Bodrogzserdahely, Czéke, Démóc, Kisodra, Zemplén, Zemplénagárd. b) Hegyaljai esperesi kerület; Bodrogkeresztúr, Bodrogolaszi, Komlócska, Mezőzombor, Sárospatak, Sátoraljujhely, Szerencs, Tokaj, Tolcsva, Végárdó.

— **Önkéntes ápolónői vizsga:** f. hó 18-án d. u. 5 órakor folyt le a vörös kereszt egyeslet fiokja által rendezett ápolói tanfolyam vizsgája.

Az új tanfolyam e hó 26-án kezdődik. Teljes eredménnyel vizsgáltak: Gróf Széchenyi Ernőné, Dókus Lászlóné, Bernáth Aladárné, Dobos Dezsőné, Ilésházy Marika, Palinszgerkő, Nagy Anna, Vibiral Anna, Kasalyk Etelka, Micskey Eva, Babis Ilona, és Lángi Cornéliá. A vizsgáló bizottság elnöke Dókus Gyula, vizsgálók: Dr. Löcherer Lőrincz, Dr. Szepesi Arno, Dr. Chudovszky Móricz, bizottsági tagok: Miklóssy István, Bernáth Aladár, jegyző: Kottán György voltak.

— **A sárospataki főiskolai jogászeget** 1913 évi február hó 1-én, „Rákóczi-Szegyalapja” javára, a főiskolai tápinteztetés összes termeiben, műsorral kapcsolatos zártkörű táncmulatságot rendez. Nüsor: 1. „Postakísasszony”, Kis operette. (Nagy Endre műsorából) 2. Kárpát nóták. A szerző kísérte mellett előadja: Novák Lajos, 3. „Csokonai kabaret”. Dr. ciklus. (Nagy Endre műsorából) 4. Szóló ének. Előadja: Sarga Jánosna (Budapest.) Zongorán kíséri: Székely Lajos, 5. „A gazdag ember kabátja”. Irtá: Molnár Ferenc. — Novák Sándor revuejével.

— **A Bodrogközi Függelenségi Kör.** Saját könyvtárának gyarapítására 1913. évi február hó 2-án a Rigó vendéglő összes termeiben zártkörű baltu rendez. Beléptidij: személyenként 2 kor. családjegy 4 kor. A mulatság kezdete este 8 órakor.

— **Pallós Ignác Zempléni megyei szereplése.** Pallós Ignác az immár világszerte hírhedt székhámos Zempléni megyére is kiterjesztette működését és amint értesülünk a helybeli törvényszékénél több, mint 100.000 korona erejéig folyik ellene pereskedés. Az érdekeltek mind magánosok, pénztízesek egyáltalában nincsenek érdekelve.

— **Vizsentelés.** Megható ünnepelesen szentelt vizet e hó 19-én gör. kath. vizkereszt ünnepén az isztanci gör. kath. templomban Fesztory János ottani lelkész. A vizsentelés után a lelkész és a tanító az iskolai növendékek egy a mindennapi, mint az ismétlők párbaj vezetése mellett megszentelték előbb a papi lakot onnét a lelkész egyházi ruhában az iskolába vezette őket és ott oly szép zsenge szívhez szóló leereszkedő magyar beszédet mondott a nem magyar ajku, de már megmagyarosított tanköteleseknek a templomban való viselkedésről az Isten és a szülők szeretetéről, hogy a gyerekek szívét könyekre fakasztotta. Másfél óra Fesztory János isztanci gör. lelkész az iskolai növendékekhez soha sem szólóttól csak is magyarul úgyhogy isztancan már mindenki magyarul beszél.

— **Az első sátoraljujhelyi izr. bejegyző egylet** 1913. január hó 20-én este 6 és fél órakor tartja XXXVI. rendez évi közgyűlést az izr. iskola földszinti termében.

— **A varánói elemi iskola** tanulmányi kirándulásai alap javára f. hó 19-én jótékonyul gyermekek előadást rendezett. Szinre került: „Az Afrikai utazók vigjáték. Megjavit tanítvány átonkép. Végül előadták „A Kakas” két felvénásos vigjátékot. Az előadást megelőzte illetve befolyt Salgó Antal igaztanító vezetésével előadott egy-egy négyzólamú ének. Színelőadásokat Salgó Aurél áll. tanító rendezte. A jól sikerült estét nagyszámú közönség élvezte végig, gyönyörködve a jórészt tót ajku tanuló magyaros kijetésében és ügyes játékában. Dícséretet érdemel az iskola tanstítle, s különösen az említett két tamerő, hogy fáradósákkal két nemerő követnek, mert a gyermekek magyarosítása, s a gyermek tapasztalatának utazás által való előmozdítása méltán annak mondható.

— **A járdák tisztítása.** A rendőrkapitányság felhívta a háztulajdonosokat, illetve lakókat, hogy a havat

a járdáról tisztítsák le, de mindmáig nem lett foganatja a dolognak. A jövőben a kapitányság szigorubb fog ellenük eljárni és pénzbüntetéssel fogja őket bírságotolni.

— **Alkoholmentes választójog** Altalanos, egyenlő, titkos, közösgenkinti s kötelező! A választójognak ezen jelzőit olvasóink mind jól ismerik. Nos! Az alkoholelencek megtoldották egyvel a jelzőket. Ok alkoholmentes választójogot akarnak. Tudniük azt akarják, hogy a választások alatt 36 óráig a koresmák, italmérések zárva tartanak. Ezen új jelzőt ugyan kevés kortes fogja magáéva tenni, de mi, a kik jól ismerjük, hogy milyen nagy szerepe van alkoholnak a választások alatt rokonszenvenvel fogadjuk ezen eszmát. Udvös volna annak a megvalósulása, hogy a legszentebb hazafias kötelességét a legutolsó polgár is színtőzsanon, öntudatosan, legjobb meggyőződése szerint teljesítse. Azért mi is éljént kiáltunk az alkoholmentes választójognak a elismeréssel adozunk „az Alkoholmentes Szövetség”-nek, mely ezen eszmét felvette.

— **Alkucsos felnyitott vasuti szállítókocsi.** F. hó 19-én a máv. állomásfőnökség feljelentést tett, hogy egy szállítókocsi ismeretlen tettes átkücsos felnyitotta, s abból egy lapátot, egy pinka vasat és öt werthem kulcsot elloptott.

— **Talált reticule.** F. hó 20-án a rendőrségre került egy reticule, melyben egy kötegen több kulcs van. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban átvetheti.

— **Lopások.** Salc Haskol börtön készítő feljelentést tett, hogy műhelyéből Palásthi Adólf cipész tulajdóli apródonként 200 kor értékű faanyagot elhordtak. — Harsányi újságbizományos és Lehoczky Odón feljelentést tettek, Schlemmer Lajos rikkanes ellen néhány korona elikkasztása és szökés miatt. — Zombori József vállalkozó feljelentést tett, hogy Apponyi-utcai házának udvaráról ismeretlen tettes 20 K értékű ócska vasat elloptott.

— **Hamis két koronás.** F. hó 20-án Varga Ferencz itteni lakostól 1 drb. új két koronás hamisított érme foglaltatott le. Varga állítása szerint a hamisítványt egy szatocs boltban kapta. Úgy ebben mint a többi ügyekben a nyomozás folyamatban van.

— **Tettenért szén és fa tolvajok.** r. hó 19-én a máv. állomásiznarktár mellett özv. Pásztor Mihály né napszámot szén opáson és Szimka Gyula napszámot ugyan csak a máv. állomásiznarktárak körül talpa lopáson tetten értek.

— **Elfogott betörő** Folyó hó 8-án özv. Szentgyörgyi Vilmosné kárára történt ékszer lopás ügyében a tett elővetésével gyanúsított Romankó Gyula rovtól ma tu betörő tolvajt a helybeli rendőrség távirati megkeresésre a gálszéci csendőrség letartóztatta és ide kísérte. Birtokában arany lánc és nagyobb összegű pénz találtatott és mivel a birtól sem tud igazolni, valószínű, hogy csakugyan ő a betörés tettese. A nyomozás folyamatban van.

— **Elfogott kivándorlási közvetítő.** Miski Zsigmond itteni csendőrség őrmester folyó hó 21-én előállított egy 36 év körüli férfit és két fiatal, csinos paraszt leányt közvetítés és utlevél nélküli kivándorlás gyanúja miatt. Kihallgatásuk alkalmával a férfi Kovács István nagyréti származású 36 éves amerikai honpolgárnak vallotta magát s ezt a nála volt, ilyen névre szóló amerikai honpolgári oklevéllel is igyekezett bizonyítani. A két nő közül az idősebbiket feleségének a fiatalabbat leányának mondta és ezt az állítást Nagyrát község bírája által kiállított bizonyítvánnyal akarta igazolni. A rendőrségnél történt kihallgatásukkor lényeges ellentmondásokba keveredtek, miből folyólag a valódiság kiderítése ügyé-

ben a járás őrmester a helyszínen foganatosította a nyomozást és megállapított az, hogy a férfi valódi neve Kótyuk Miklós, nagyráti származású, 34 éves napszámos, a leányok Juhász Mária 18 éves és Bajza Erz 16 éves nagyráti földművesek hajdonleányai akiket Kótyuk beszélt rá a kivándorlásra azaz a biztatással, hogy őket bajnólkü kikíséri Amerikába. Kótyuk bevallotta, hogy a Kovács István névre szóló Amerikai honpolgári oklevélet Amerikából kapta, hogy azaz könnyebben tudjon kijutni. Az eljárás teljes befejezése után a rendőrkapitány fog ez ügyben ítékezni. A nagyráti községi bíró ellen, aki hamis bizonyítványt állított ki, szintén megtörtetett a feljelentés.

— **A gyorsírás mint minősítési előny.** Az igazságügyi miuisaterium egyik kiadott rendeletében a gyorsírás tudását 1914 január 1-től kezdődőleg a bírósági kezelő személyzetnél minősítési előnynek kivánja tekinteni. A miniszter eme rendelkezése előjele annak, hogy a jövőben kicsoda fontos szerepet fog betölteni a közszolgálatban a gyorsírás tudománya.

— **Adófizetés posta után.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az ország összes adóhivatalai 1913 év január 1-jével a csekkforgalomban részt vegyenek. Minden adóhivatal számlát kap és erre a felek díjmentesen eszközölhetnek befizetés. Urapot a felek az adóhivaltól díjmentesen kapnak. Minden félnek meg kell jelölnie a befizetési che que hátlapján a befizetés előját.

— **Vigalmi adó Ungváron.** Ungvár egy új adó behozatalt tervezte: A vigalmi adót. A tervezet értelmében vigalmi adóval lennének megterhelve a mutatványos előadások és pedig: 1. villanyszínház. 2. cabaré. 3. orfeumi 3. cirkuszi előadások. A vigalmi adó a belépő díjnak tíz százaléka lenne. A fölvetett eszme részint azért, mert okos és elfogadható számításal akarja a város bevételeit fokozni, részint pedig azért, mert a polgárság megterhelése nélkül juthat a város újabb jövedelmi forráshoz.

— **A csendőrség illetményének rendezése** Január 1-től olyan a fizetése egy csendőrnök, amelyet 4 emeli osztállyal sehol se kapna meg. Merthogy csak ennyit kell végeznie a csendőrnök, meg katona viselt embernek kell lennie s felvetheti az őrmesterségig. Hogy addig egypárszor kockára kell tenni az életét az természetes. — Csendőr és próbacsendőr 1000 korona évi zsoldot s 700 koronáig terjedhető pótdíjat kap. A pótdíj ugyanennyi, a többinél is. Orszvezető 1400 kort őrmester 1600 korona évi zsoldos kap. Azonkívül ruhailletmény és közszolgálatban 24 óránkint 2-2 40 korona pótdíj fizetendő, ingyen gyöngyszer dukál minden csendőrnök családosok család pótlékot is kapnak.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

LEVÉL-

PAPIROS DOBOKBAN A LEGDIVATOSABB ÉS LEGIZLÉSESEBB SZINBEN KAPHATÓK

Landesmann Miksa és Társa

könyv- és papirkereskedésben

■■■■ Sátoraljujhely. ■■■■

Meghívó.

A Sátoraljaujhelyi Kölcsönös Önsegélyző
Hitelszövetkezet

1913. évi február hó 16 napján d. e. 11 órakor
az intézet hivatalos helyiségében

XIII-İK ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

a t. tagok meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
  2. A jegyzőkönyv vezetésére 1 és annak hitelesítésére 2 tag kijelölése.
  3. Az igazgatóság évi jelentése.
  4. A felügyelő bizottság évi jelentése a mérleg megállapítása, a felosztási tervzet jóváhagyása s a felmentvény megadása tekintetében határozathozatal.
  5. A felszámoló bizottság jelentése a felszámoló IX-ik évtársulat vagyonáról.
  6. A XIV. évtársulat megalakítása.
  7. Két igazgatósági tag választása.
  8. Három rendes és két pótfelügyelő bizottsági tag választása.
  9. Öt felszámoló bizottsági tag választása.
  10. A közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnak írásban beadott indítványok tárgyalása,
- Sátoraljaujhely 1913 január 16-án.

Az igazgatóság.

*. Az évi mérleg, eredmény számla és az igazgatósági jeelntés az intézet helyiségében a közgyűlés napját 8 nappal megelőzőleg ki lesz függesztve és ott megtekinthető.

Kormá- nyozható RÓDLI		Valódi Svéd SZÁNKA
-----------------------------	---	--------------------------

Téli sportkedvelők figyelmébe!

Ródlík! Ródlík!

Mindenféle kivitelben kaphatók gyári áron

Windt Jakab és Lajos

butorüzetében Saujhely Kazinczy-utca 3 sz.

Tej

naponta frissen,
hg. Windischgrätz Lajos
sárospataki
uradalmából kizárólag
Klein Gézánál,
(gr. Somogyi Ilona-utca)
kapható.

Kossuth Ferencz-utcai 16 számú házam (közvetlenül az állami bor-pince mellett.)

május 1-től kiadó.

Van benne 4 lakoszoba 1 fürdőszoba, verenda, kert és a szükséges mellékhelyiségek. Bővebb felvilágosítást nyújt SCHWEIGER Kossuth Lajos-utca 24 szám alatt.

Özv. Roóz Adolfné.
Miskolc Rosenberg-palota,

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljaujhely.

Sátoraljaujhelyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztártól.

312/1913.

Hirdetmény!

A sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága az álopszabályok 10. szakasza alapján közhírré teszi, hogy az újjáalakítandó autonóm szervek illetve a közgyűlési kiküldöttek választásának határnapját

1913 évi március hó 2. napjára tűzte ki.

A választandó küldöttek és közgyűlési póttagok számát és pedig egyrészt a munkaadók és alkalmazottak másrészt a foglalkozási csoportok (ipari, gyári kereskedelmi) szerint részletezve, — továbbá a választás székelyét valamint a szavazatszedő bizottságok tagjainak névsorát és azok működésének helyeit a választások előtt kiadandó »Hirdetményben« fogja közzé tenni.

Kelt a sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár határozatképes számban egybegyűlt igazgatóságának 1913 évi január 13-án tartott ülésében.

Bach Géza
igazgató.

Réz Gyula
elnök.

2524/1913.

Árverési hirdetmény.

A sauhelyi kir. bíróság 912. V. 1680/1 sz. végzése folytán Zemplén-megyei keresk. ip. term. és hitel bank 1300 kor. követelésének és jár. behajtása végett 1913 évi január hó 31-én d. e. 9 és háromnegyed órakor Saujhelyben Molnár István utca 3 sz. alatt a vhaajtást szennvedő üzletében elárverezem azon 1879 kor. becsült ingókat, melyeket a sauhelyi kir. tszék 1819/912 V sz. vhaajtást rendelő végzése alapján a sauhelyi kir. bíróság 1912 V. 1680/2 számú végrehajtási jkvbén 1 tétel a. le- és felülfoglaltam s melyek a 912. V. 1537/2 sz. alapfoglalási jkvbén 1—20 tétel a. vannak összeírva u. m.: butorokat zongorát stb.

Saujhely, 1913. jan. hó 16-án.

Rosner Imre, bír. vhajtó

2947/1912. vh.

Árverési hirdetmény.

A sauhelyi kir. bíróság 912 V. 1944/1 sz. végzése folytán Szatmári Bankgyesület és áru r. t. 40 korona 90 fillér követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913 évi január hó 24-én d. e. 9 és fél órakor Sátoraljaujhelyben Rákóczy-utca 36 szám alatt a végrehajtást szennvedő üzletében elárverezem azon 760 koronára becsült ingókat, melyeket a szatmári kir. járásbíróság 912 Sp. II. 1261/2 számú végrehajtást rendelő végzése alapján a sauhelyi kir. járásbírósági 912. V. 1944/1 számú végrehajtási jegyzőkönyven 1—5 tétel a. alatt feloglaltam u. m. üzleti berendezést vaspénzszekrényt, mérleget stb.

Saujhely 1913 jan. hó 10-én.

Rosner Imre kir. bír. vhajtó.

Jókai-utca 7-ik számú házban egy 3 szobás új lakás, fürdő szoba és mellékhelyiséggel 1913 május hó 1-től kiadó.

Bővebbet: Behyna testvérek cégénél.

HA ÖN

nem tud enni, ha rosszul érzi
maga, akkor az orvosilag tike-
resen megpróbált

Kaiser-féle

gyomor - borsosézkta - karamellák
biztosan használnak önnek.

Ezekből jó étvágyat kap, gyomra
megint rendbe jön s megerő-
södik. Údító hatásánál fogva
utközben nélkülözhetetlen.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

Kaphatók: Widder Gyula gyógy-
szertárában és Hrabéczy Kálmán
drogériájában Sátoraljaujhely.

VILLANYERŐRE

BERENDEZETT

könyvnyomdájában
mindentéle nyom-
tatványokat készít
Landesmann Miksa és Társa
Sátoraljaujhely.

Telefonszám 10.

Mindenféle használt
állványfa és épü-
letfa eladó. Borköz-
raktár és Hangya raktár
építési művezetőségé-
nél.

Sátoraljaujhely Kos-
suth Ferencz-utca 9 sz.